

ที่ นร ๑๑๒๐ (กปป ๑๑)/ ๑๕๘

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตามที่ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ประกาศ
ณ วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ ประกาศใช้บังคับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบ นั้น

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ในการประชุมครั้งที่ ๓๗/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ ได้เชิญผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ
และสังคม สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานสภามันคงแห่งชาติ และสำนักงานพัฒนารัฐบาล
ดิจิทัล (องค์การมหาชน) มาร่วมหารือเกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนการ
ปฏิรูปประเทศฯ เรื่อง การเร่งรัดให้มีดิจิทัลแพลตฟอร์ม การเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะ และการเปิดเผยข้อมูล
ข่าวสาร ซึ่งคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐนั้น
เป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยหลักการจะต้องเปิดเผยเป็นหลัก ยกเว้น
เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้
ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารเหล่านี้มีสาระสำคัญเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๕๙ จึงควรจะบัญญัติกฎหมายในเรื่องนี้
รวมไว้ในฉบับเดียวกันเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความเห็นและข้อสังเกต
เพิ่มเติม ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑.๑ ร่างมาตรา ๑๑ ยังเป็นเรื่องที่ประชาชนต้องมีการร้องขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
หากมิได้เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา หรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้
หรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าแล้ว โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้น
ให้แก่ผู้ขอ ซึ่งแตกต่างจากระบบสากลที่จะต้องมีการเปิดเผยทุกกรณีโดยไม่ต้องร้องขอและจะต้องระบุให้ชัดเจน
ว่าเรื่องใดจะไม่เปิดเผย จึงเห็นว่าไม่ควรกำหนดให้เป็นอำนาจของหน่วยงานของรัฐที่จะใช้ดุลพินิจพิจารณา

๑.๒ ร่างมาตรา ๔ บทนิยามของคำว่า “ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” ควรนำมาตรา ๕๙ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาเป็นหลักการในการกำหนดนิยามด้วย โดยเห็นควร
ให้ข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะทุกประเภทที่อยู่ในความครอบครองของรัฐต้องเปิดเผยทั้งหมด เว้นแต่ข้อมูล

เกี่ยวกับ ...

เกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตาม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๓

๑.๓ ร่างมาตรา ๙ (๑) - (๘) กำหนดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการที่เป็นข้อมูลข่าวสาร สาธารณะไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ควรเป็นข้อมูลทุกประเภทตามข้อ ๑.๒ และในมาตรา ๙ (๘) ไม่ควรให้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นผู้กำหนดความเป็นข้อมูลสาธารณะอื่น ๆ ในภายหลัง

๑.๔ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ จะต้องมีลักษณะเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลความมั่นคงของรัฐและความลับของทางราชการ พ.ศ.

๒.๑ ควรกำหนดนิยามของคำว่าข้อมูลความมั่นคงของรัฐและความลับของทางราชการ ให้แยกออกจากกันเพื่อให้ประชาชนเข้าใจได้ง่าย

๒.๒ การกำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลความมั่นคงของรัฐและความลับของทางราชการ พิจารณาว่าจะเปิดเผยข้อมูลตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดนั้น หลักเกณฑ์ดังกล่าว จะต้องชัดเจนและมีการเปิดเผยให้ทราบโดยทั่วไป โดยจะต้องชัดเจนว่าสิ่งใดสามารถกระทำได้ สิ่งใดกระทำ ไม่ได้ และจะต้องเป็นกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนด้วย

๓. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.

๓.๑ หลักการ คือ จะต้องไม่นำข้อมูลส่วนบุคคลไปสร้างความเดือดร้อนรำคาญ หรือเพื่อการพาณิชย์ หรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคล

๓.๒ ต้องให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ โดยเป็นเรื่องที่ต้อง ทำความเข้าใจว่าหากเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วจะต้องเปิดเผยข้อมูลของตนเองมากขึ้น

๓.๓ ถึงแม้ว่าจะเป็นข้อมูลส่วนบุคคล แต่ถ้าเปิดเผยแล้วเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เห็นควรให้มีการเปิดเผย เช่น ข้อมูลการเสียภาษี เป็นต้น ดังนั้น จะต้องขึงน้ำหนักระหว่างสิทธิส่วนบุคคลกับ ประโยชน์สาธารณะประกอบด้วย

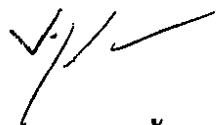
จากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และ จากหลักการและเหตุผลที่ถูกกำหนดไว้โดยรัฐธรรมนูญ หากจะยังคงยึดรูปแบบและหลักการในการดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เช่นในอดีต โดยยังมีข้อกำหนดให้ประชาชนต้องม ีการร้องขอเช่นเดิม แทนที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะทุกประเภทให้ประชาชน เข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้โดยสะดวก เว้นแต่เป็นกรณีเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับ ของทางราชการที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งขณะนี้ทราบว่าสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติกำลังยกร่าง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงหรือความลับของทางราชการ และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กำลังยกร่างกฎหมายเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล

จากข้อพิจารณาดังกล่าวพิจารณาเห็นว่า บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดไว้อย่างชัดเจนถึงการสร้างความโปร่งใสของระบบราชการ และการเข้าถึงข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะที่อยู่ในครอบครองของรัฐอย่างกว้างขวางจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างความโปร่งใส ของประเทศ และการรับรู้รับทราบการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวของภาคประชาชนเพื่อเป็นกระบวนการในการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เป็นไปตามหลักสากล จึงเห็นควรให้มีการทบทวนร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยนำกรอบแนวคิดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาเป็นกรอบในการดำเนินการ รวมทั้งพิจารณาร่วมกับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลความมั่นคงของรัฐและความลับของทางราชการ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. เพื่อให้กฎหมายฉบับนี้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายปณเทพ กล้าณรงค์ราญ)

ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ

ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการปฏิรูป

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๒๑-๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๙๑๔๙